

3. Заєць А. П. Правова держава // Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. с. 207.

4. Крисюк Ю.П., Розбудова правової держави в Україні: проблеми та перспективи: Науковий вісник УжНУ Серія: Право Випуск 20, Частина 1. Том 1. 2012. с. 4 – 5

5. Вудвуд В.В., Батієвська О.В. (2019). Фінансова безпека підприємства: сутність, цілі, принципи та шляхи забезпечення. Підприємництво і торгівля, (25), 90 с.

6. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 / Указ Президента України від 11.08.2021. № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text>.

Хохба Олена Тарієлівна

аспірантка Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Трещов Мирослав Миколайович

доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри управління та
адміністрування Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

СУЧАСНА СУСПІЛЬНА УГОДА В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

В загальному суспільна угода фіксує добровільні норми, якими передбачається, повинні керуватися одночасно влада та громадяни, приймаючи суспільно-політичні чи управлінські рішення, які впливають на вектори розвитку держави із урахуванням вимог сучасності.

Маємо підстави стверджувати, що ґрунтовно основи суспільної угоди почали впроваджуватися в Україні зі стартом реформи децентралізації влади з 2015 року, яка у тому числі передбачала розширення участі інститутів громадськості в процесах ухвалення державно-управлінських рішень. Передумовами стали дві визначні для історії українського суспільства події – Помаранчева революція 2004 року та Революція Гідності 2014 року. Тоді українці на загал гучно заявили, що рішення керівників органів державної влади та політичних еліт не відповідають очікуванням і намірам українського народу, як того вимагає Конституція України.

Справа в тому, що впровадження принципів суспільної угоди неможливе в адміністративно-командній системі державної влади, яка дісталась Україні у спадок від «советів». Така система, априорі, не визнає суспільну угоду як таку, як і не визнає необхідність врахування думки суспільства. Відтак, Україні

знадобилось майже чверть століття, що позбутися залишків централізованого стилю державного управління та розпочати перехід до державно-громадського партнерства в усіх без виключення сферах життєдіяльності. Посилення громадського складника до сьогодні змінює природу національних механізмів державного управління, нарешті, трансформуючи його в публічне управління у повноцінному його загальноприйнятому розумінні, а не технічному перекладі англійської назви «public administration».

Відтак, на разі в Україні створені умови для повноцінного формування суспільної угоди, до чого готові як представники влади та політикуму, так і самі громадяни. До цього часу укладення суспільної угоди в державі, на нашу думку, було малоймовірним, адже громадський сектор не був готовий до участі в державно-управлінських процесах, а владний сектор – не був готовий адекватно і повною серйозністю сприймати громадську ініціативу.

Суспільний договір складається з двох основних елементів. Перший – це початкова дополітична ситуація, у основі якої вищезазначений принцип рівності. Передбачається, що всі – рівні та мають певний стимул вступу в громадянське суспільство у вигляді закріплення своїх позицій чи отримання переваги. Другим елементом є нормативна характеристика сторін договору. Сторони – мотивовані власними інтересами, оскільки вони погоджуються на угоду, розуміючи свою користь від соціальної взаємодії; турбуються про добробут інших, хоча б тому, що вони визнають, що переваги, які вони очікують отримати від суспільного договору, залежатимуть від їхньої готовності гарантувати такі самі переваги іншим учасникам суспільної угоди; раціональні щодо того, як вони розуміють власні інтереси, інтереси інших, а також етичні принципи, якими вони повинні керуватися задля реалізації цих інтересів.

Нині Україна, як і весь світ, перебуває в процесі грандіозних соціальних змін, які спричинені без перебільшення варварством на міжнародній політичній арені. Кожна країна по іншому реагує на такі зміни, з різною швидкістю, способами та ставленням населення. Проте вони глибинно і разуче по своїми наслідками зачіпають всі сторони соціального та політичного життя. Змінюються соціальні, духовні та психологічні цінності, що тісно взаємопов'язані між собою та взаємообумовлюють одна одну.

Сьогодні в Україні суспільна угода фактично твориться «з нуля».

Вище ми зазначали про два переломних етапи в історії Незалежної України (2004 та 2014 роки), які за нашим баченням – стали передумовами її формування.

Повномасштабне вторгнення РФ на територію України 24 лютого 2022 року докорінно змінило українське суспільство та владний сектор, змусивши формувати нову суспільну угоду.

Сучасна суспільна угода в Україні насамперед фіксує право вільних людей не лише творити власне майбутнє, а й обороняти свій вибір від посягань незгодних з ним. Саме ця угода закріплю справжню Незалежність українського суспільства, підтверджуючи самобутність українського народу та, зрештою, самовизначеність на міжнародній політичній арені, а не абстрактну свободу.

Нарешті українці об'єднані єдиною спільною метою, яка природньо трансформується в мету суспільної угоди – повернення та збереження єдиної унітарної України та перемога над ворогом, який посягає на права, свободи та територію України.

Європейський та євроатлантичний вибір нашого суспільства сьогодні є безспірним, на противагу попереднім рокам, коли все ще спостерігався в дисонанс у цих питаннях, спричинений, зокрема неповноцінним розумінням українців своїх переваг як нації та місця в глобалізовану суспільстві.

Скажімо так, нині в основу суспільного договору в Україні лягає суспільне замовлення, тобто консолідований інтерес багатомільйонної нації, який цілком підтримується владним сектором. Це, безумовно, історично унікальний консенсус, коли суспільна угода стане ефективною завдяки ефекту синергії влади та громадськості, масштабів якого не було до цього часу.

Сьогодні Україна готова впроваджувати принцип балансу між правами та обов'язками в масштабах суспільної угоди, адже громадяни чітко висловили і продемонстрували готовність брати на себе певні обов'язки щодо розвитку держави, у тому числі це підтверджується активізацію волонтерського руху, розвитком громадських організацій, збільшенням вкладу в спільну справу окремих громадян. З іншого боку – держава готова негласно делегувати окремі обов'язки громадському сектору та належно сприймати їхню участь в державно-управлінському процесі. Спостерігається також і посилення поваги з боку держави до інтересів громадян, їх потреб, навіть, в умовах воєнного стану, коли навпаки є всі легітимні важелі для обмеження прав та свобод громадян.

Політичні реалії української сучасності розкрили технологію окремих представників влади, які пристосовувалися до будь-яких ідеологій та не гребували маніпулюванням цінностями. Яскраво висвітилася подвійна їхня сутність: з одного боку, вони націлювали людину на задоволення головних потреб людини, з іншого – створювали умови для поширення егоцентризму та свавільності. Користь як головний критерій оцінки, у тому числі й політичних, виявилася сьогодні неприйнятним світоглядним явищем, що потягнула за собою заборону на законодавчому, а на рівні суспільної угоди – нетерпимості до «нечистоплотних» політичних конструкцій (проектів).

Сучасна суспільна угода несе за собою революційні та взаємопідсилюючі зміни на всіх рівнях влади України, генеруючи нове покоління управлінців та викорінення механістичного мислення та формування нового, яке базується на таких принципах, як зворотній зв'язок і рівновага інтересів. Нова влада мусить сприяти індивідуальному розвитку, розуміти потребу в спільності, структурі та сенсі [1, с. 45].

Суспільство зобов'язує владу бути відкритою, проінформованою та забезпечувати зворотній зв'язок шляхом діалогу. Для демократичного суспільства гостро стоїть питання взаємодії влади та суспільства під час опрацювання, прийняття та реалізації рішень щодо соціально-економічного розвитку. Державні інститути можуть та повинні системно інформувати суспільство про свою діяльність.

Слід зауважити, що все ще існують ризики створення формальної

суспільної угоди, яка не буде втілена в життя. Наприклад, як громадянин демократичної країни українці мають право не погоджуватися з рішеннями органів влади, при цьому не мають права порушувати закони країни. Громадяни України можуть брати участь у мирних протестах, брати участь у законній політичній активності, використовуючи зокрема виборчі права, але не можна вибірково виконувати норми закону. Відповідно, щоб мінімізувати ризики невиконання суспільної угоди необхідно розвивати форми участі громадськості у законотворчій діяльності та у інших процесах ухвалення державно-управлінських рішень. Наявність декларативної угоди неминуче призведе до чергових внутрішньодержавних суспільних потрясінь, як-от революцій.

Література

1. Мунько А.Ю. Зміни ціннісних орієнтирів у політичній сфері в контексті постіндустріального суспільства. *Теорія та практика державного управління*. 2020. Вип. 1. С. 42 – 47.

Kapelka Olga Andriivna

1st year higher education applicant,
Educational and Scientific Institute of Law
and Innovative Education
Dnipropetrovsk State University of Internal
Affairs

Scientific supervisor:

Nikitina Iryna Petrivna

senior teacher
Dnipropetrovsk State University
of Internal Affairs

CONSTITUTION OF UKRAINE ON GENDER EQUALITY

The topic of gender equality is still relevant in the modern world. Discrimination against women can take place in any sphere of work, life, etc. The constitutional system, fixed on democratic principles, is closely connected with women's rights and their provision. I would also like to touch on the development of their social and political activity, which influences political and legal processes. I would like to delve into the constitution and find answers to questions.

In accordance with Article 21 of the Constitution of Ukraine “All people are free and even in their dignity and rights. Human rights and freedoms are inalienable and inviolable”[2]. And Article 24 proclaimed that “citizens have equal constitutional rights and freedoms and are equal before the law. There can be no privileges or restrictions based on race, skin color, political, religious and other beliefs, sex, nationality. and social origin, property status, place of residence, language or other